

SPREEKBEURTPAKKET OVER ETHIOPIË

ETHIOPIË ALGEMEEN

Ethiopië is een land in Oost-Afrika en heeft een oppervlakte van 1.104.300 km².

Ter vergelijking, dat is 31 keer Nederland.

Volgens een schatting/telling in 2020 wonen er 108.113.550 mensen.

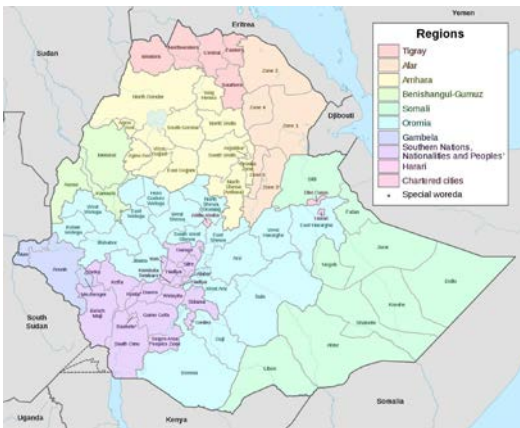
Het grenst aan Eritrea, Djibouti, Somalië, Kenia, Zuid-Soedan en Soedan.

De hoofdstad is Addis Abeba.

De officiële naam is Federale Democratische Republiek Ethiopië.

POLITIEKE KAART VAN ETHIOPIË

Ethiopië is een

federatie van negen

onafhankelijke regio's en twee onafhankelijke steden.

Dat betekent dat iedere regio zelf mag bepalen wat er binnen de regio gebeurt. Alleen naar de buitenwereld toe treden ze op als één land. Zo regelt iedere staat zijn eigen gezondheidszorg, onderwijs en infrastructuur.

Ze hebben wel één gezamenlijke munt, één gezamenlijk leger en één gezamenlijk buitenlands beleid.

En ze hebben natuurlijk ook één president.

Iedere Regio bestaat uit een aantal zones, vergelijkbaar met een provincie in Nederland.

De zones bestaan uit een aantal woredas, vergelijkbaar met een gemeente in Nederland.

Een woreda bestaat weer uit een aantal kebeles, een soort buurtschap, veel platteland met een klein boerendorpje erin.

De regios, de zones, de woredas en de kebeles hebben allemaal een bestuur.

Het bestuur van een kebele is het laagste niveau en die hebben geen eigen budget en lijken het meest een soort club van de belangrijkste mensen in de buurt.

GEOGRAFIE VAN ETHIOPIË

Ethiopië bestaat voor het grootste deel uit het uitgestrekte en relatief vruchtbare Ethiopisch Hoogland, dat van noord naar zuid doorsneden wordt door de Grote Slenk. De hoogste berg van Ethiopië is de Ras Dashan, die 4550m hoog is. Het laagste punt ligt 125m onder het zeeniveau in de Danakildepressie.

Het hoogland is geen bergketen, maar een groot plateau, met hoge toppen van uitgedoofde vulkanen. Het hoogland kent een koel en aangenaam klimaat, dat overeenkomt met de Nederlandse zomers. Tijdens de regentijd regent het er vaak.

In het Ethiopisch Hoogland ontspringt de Blauwe Nijl (in het Tanameer), die samen met de Witte Nijl en de eveneens in Ethiopië ontspringende Tekeze-rivier de Nijl vormt. Andere grote rivieren die in het hoogland ontspringen zijn de Awash, Baro, Omo en Wabi Shebelli.

Met name de Blauwe Nijl is belangrijk omdat deze het meeste water levert aan Soedan en Egypte. Beide landen zijn enorm afhankelijk van het Nijlwater en zien met leden ogen aan dat Ethiopië steeds meer Nijlwater gebruikt en zelfs een dam bouwt voor electriciteit.

Hoewel Ethiopië dicht bij de evenaar ligt, kent het in verband met de hoogte van het Ethiopisch Hoogland een relatief gematigd klimaat. Uitzondering zijn de lager gelegen gebieden, zoals de Danakil-depressie en de Ogaden, die een heet en droog klimaat kennen.

De Danakil-depressie is een breuk in de aardkorst die langzamerhand Ethiopië in tweeën doet splijten met een snelheid van 1 à 2 centimeter per jaar. Men verwacht dat over vele miljoenen jaren de breuk compleet is en dat de breuk geheel gevuld is met zeewater. Zeewater sijpelt al langzamerhand deze depressie binnen. Dat is goed te zien in Djibouti, waar door een onderaardse breuklijn van 9 kilometer zeewater sijpelt naar Lake Asal. Deze breuklijn wordt langzaam steeds breder en langer.

Het land kent ook bergen, er zijn bergen van meer dan 4.000 meter. De hoogste berg is Mount Dashen, 4550 meter hoog.

NATUUR IN ETHIOPIË

In de jaren zestig van de 20e eeuw was ongeveer 40% van het land nog bedekt met bos. In 2002 was dit aandeel gedaald naar minder dan 3%. Vlak voor het regenseizoen ontginnen de boeren bosgebied tot landbouwgrond door verbranding en dit zorgt voor een tijdelijk bemestingseffect.

Ook werden veel bomen gekapt om op te koken.

Tegenwoordig wordt de natuur veel beter beschermd. Het is bv. verboden om bomen te kappen, maar het gebeurt nog steeds illegaal. De overheid is begonnen met een boomplant-campagne met als doel 4 miljard bomen te planten. Deze campagne werd op 29 juli 2019 afgetrapt met de aanplant van 224 miljoen bomen in 1 dag.

Ethiopië heeft het grootste aantal vogelsoorten die alleen in Ethiopië voorkomen. Voor vogelliefhebbers is Ethiopië dan ook het land dat bezocht moet worden. Er worden zelfs speciale vogelreizen georganiseerd. Er zijn 14 natuurreservaten waar veel verschillende diersoorten voorkomen. Nationaal park Awash is de oudste, in 1958 opgezet.

DE STAMMEN IN ETHIOPIË

Er zijn ongeveer 70 stammen in Ethiopië. De grootste stammen tellen miljoenen leden, de kleinste stammen soms minder dan duizend.

De grootsten zijn:

Oromo 34,5%

Amhara 27,1%

Somalis 6,2%

Tigray 6,1%

Sidama 4%

Al deze stammen spreken ongeveer 200 talen.

Iedere stam vindt dat hun eigen taal belangrijker is dan de anderen en willen liever niet de taal van een concurrerende stam spreken. Veel contact tussen de stammen gebeurt dan in het Engels, wat voor hen geen concurrerende taal is.

GESCHIEDENIS VAN ETHIOPIË

Samen met Eritrea en het zuidoostelijke deel van de Rode Zeekust van Soedan wordt Ethiopië beschouwd als de meest waarschijnlijke locatie van het land Poent, dat genoemd werd in de Egyptische cultuur en voor het eerst vermeld werd in de 25e eeuw v.Chr. Het begin van een staat in dit gebied kwam er in 980 v.Chr., wat ook gebruikt wordt als de legendarische stichtingsdatum van het land.

Rond de jaartelling ontstond het koninkrijk van Aksum. In de vierde eeuw waren er twee Christelijke schipbreukelingen die de vertrouwenspersonen werden van de koning. De koning werd gedoopt en zo werd Aksum christelijk.

Ten noorden van het Tanameer was rond het jaar 300 een joods koninkrijk ontstaan. Deze was zo machtig geworden dat die het koninkrijk van Aksum in 960 verwoeste, door koningin Judith.

In 1270 werd ook dit koninkrijk vernietigd door de nieuwe Zagwe-dynastie. Sindsdien werden de joden door de Christelijke machthebbers vervolgd. Dit werden de latere Falasjas. Veel Falasjas wonen in en rond de stad Gondar.

Na de dood van de laatste koning van Aksum, rond 1137, werd door Mara Takla Haymanot de Zagwe-dynastie gesticht. Ze namen wel het christendom van Aksum over en bouwden verschillende kerken zoals die in Lalibela. De Zagwe-dynastie bestond tot 1270, toen ze omver geworpen werd door een nieuwe koning die beweerde af te stammen van de koningen van Aksum. Deze Salomonsdynastie regeerde tot in de late twintigste eeuw en het is onder deze dynastie dat de meeste moderne geschiedenis van Ethiopië gevormd werd. Tijdens deze periode veroverde het rijk zo goed als alle gebieden van het moderne Ethiopië en Eritrea. Ze versloegen met succes de Arabische en Turkse legers die hen aanvielen en hadden goede relaties met sommige Europese grootmachten.

Het keizerrijk Ethiopië stond tot aan de Tweede Wereldoorlog ook bekend als "Abessinië", hoewel Ethiopië reeds voor die tijd de officiële naam van het land was. Het was een van de oudste zelfstandige landen van Afrika, hoewel rond de middeleeuwen wel een Portugese invloed bestond door de handelsreizen van de Portugezen.

In 1895, tijdens de Wedloop om Afrika, sloot keizer Menelik II een tweetalig verdrag met Italië betreffende territoriale controle. Een Amhaars werkwoord werd echter niet goed vertaald en gaf het verdrag een totaal andere betekenis: in de Amhaarse versie kreeg Menelik aanzienlijke zelfbeschikking, terwijl Ethiopië in de Italiaanse versie een protectoraat van Italië werd. Omdat beide landen zich aan hun eigen versie van het verdrag hielden, werd een conflict uiteindelijk onvermijdelijk. De Eerste Italiaans-Ethiopische Oorlog duurde tot 1896. Na de beslissende Slag bij Adwa werden de Italianen overweldigend verslagen en behield Ethiopië zijn onafhankelijkheid. Dit was een uitzonderlijke situatie in Afrika: op de Derwisjstaat en Liberia na waren alle andere gebieden op het continent aan het einde van de negentiende eeuw gekoloniseerd.

Veertig jaar later, in 1935, werd Ethiopië of Abessinië weer aangevallen door Italië tijdens de Tweede Italiaans-Ethiopische Oorlog. De oorlog duurde zeven maanden en leidde tot de Italiaanse bezetting van Ethiopische steden. Het kwam echter nooit tot een echte kolonisatie. Vanaf maart 1941 werden Ethiopië en de rest van Italiaans Oost-Afrika door de Britten vanuit Soedan en Kenia veroverd.

De laatste keizer van Ethiopië was Haile Selassie, die voor de Italiaanse bezetting en daarna tot 1974 aan de macht was. Hij werd afgezet door een staatsgreep, waarna het land vanaf 1977 jarenlang geleid werd door de marxistische dictator Mengistu Haile Mariam.

Van 1961 tot 1991 speelde zich de Eritrese Onafhankelijkheidsoorlog af, die gezien kan worden als onderdeel van de Ethiopische Burgeroorlog waarin diverse bewegingen vochten tegen de Ethiopische regering. Tussen 1977 en 1978 was Ethiopië bovendien verwickeld in een oorlog met Somalië, omwille van het Ogaden-grensgebied. Het Ethiopische regime werd op grote schaal gesteund door de Sovjet-Unie, en haar satellieten Cuba en Oost-Europese landen. In de oorlogen vielen naar schatting minstens 1,4 miljoen doden. Na de burgeroorlog, in 1991, nam de Tigrische Meles Zenawi de macht over. Onder de regeringen Zenawi heeft Ethiopië onafhankelijkheid verleend aan het voorheen bezette en eenzijdig geannexeerde Eritrea, en is Ethiopië omgevormd tot een federatie.

In mei 1998 begon een grensoorlog met Eritrea. Vooral bij de grensplaats Badme laaide het conflict hoog op. De strijd was kort maar hevig en rond 100.000 soldaten werden gedood. Op 12 december 2000 staakten de landen de strijd. Er kwam een VN vredesmacht en de twee landen stemden in met een onafhankelijke internationale grenscommissie die de loop van de grens zou vastleggen. Het Permanent Hof van Arbitrage kwam in 2007 met een uitspraak. De Ethiopische regering legde zich aanvankelijk neer bij de uitspraak, maar door de toewijzing van Badme aan Eritrea werd de uitspraak verworpen en werd geen akkoord bereikt. Toen in 2018 de huidige president Abiy Ahmed werd gekozen heeft hij als eerste de uitspraak van het hof geaccepteerd en de vrede met Eritrea getekend.

ETHIOPISCHE KALENDER

Ethiopië heeft een eigen kalender, deze wordt vooral gebruikt binnen de Ethiopisch Orthodoxe Kerk, af en toe ook daarbuiten. De Ethiopische kalender kent ook schrikkeljaren. Correcties zoals om de 100 jaar, die de westerse kalender wel kent heeft de Ethiopische kalender niet.

Het jaar begint op 11 september. Het jaar heeft 12 maanden van 30 dagen waarna nog één maand volgt met 5 of 6 dagen. De schrikkeljaren zijn ook de jaren die door 4 deelbaar is. De Ethiopische kalender loopt zeven jaar en zeven maanden achter op de westerse. Op 11 september 2020 begon het jaar 2013.

In de zesde eeuw berekende de Ethiopische monnik Dionysius een andere geboortejaar van Jezus, hij kwam op zeven jaar en zeven maanden later.

KUNST EN CULTUUR IN ETHIOPIË

Aksum was voorheen de hoofdstad van Ethiopië. Hier staan (de meesten zijn gevallen) steles. Dit zijn een soort herdenkingsmonumenten zoals die ook in Egypte te vinden zijn. Ongetwijfeld is dit afgekeken van de Egyptenaren. Deze zijn opgericht in de vierde eeuw.

De stad Lalibela is bekend vanwege elf kerken die in de rotsen zijn uitgehouwen. Deze rotskerken zijn wereld-erfgoed. Koning Lalibela heeft rond 1200 Jeruzalem in Israël bezocht. Na terugkeer heeft hij de rotskerken laten uithouwen. De stad Lalibela wordt ook wel het Jeruzalem in Ethiopië genoemd en de rivier die er langs stroomt De Jordaan. Het verhaal gaat ook dat de tempeliers hoorden dat de Ark van het Verbond in Ethiopië was en meegingen om de rotskerken te helpen uithouwen, in de hoop de Ark in bezit te krijgen.

ETHIOPISCHE SCHILDERKUNST

Kunst stond eeuwenlang in de dienst van de kerk, het meeste was schilderkunst. Er waren dan ook alleen religieuze schilderwerken. De schilderkunst was heel eenvoudig, het waren bijna simpele stilistische striptekeningen.

BODEMSCHATTEN VAN ETHIOPIË

Ethiopië heeft ook bodemschatten, maar die worden nog niet veel ontgonnen. Slechts 1% van de economie drijft hierop. De belangrijkste producten zijn goud, soda en edelstenen.

Het land heeft ook olie en gas, maar die worden nauwelijks geëxploiteerd.

Olie wordt vooral gevonden in de regio Ogaden, maar door de politieke onstabieleit daar is het te riskant om daar te investeren.

ECONOMIE VAN ETHIOPIË

Het grootste deel van de Ethiopische beroepsbevolking is werkzaam in de landbouw. Deze is meestal erg kleinschalig.

De exportproducten zijn koffie, qat (een soort drugs), goud, leer, vee en oliehoudende zaden.

90% van de electriciteit wordt opgewekt door waterkracht. De Great Renaissance Dam op de grens met Zuid-Soedan is de grootste.

Er werken 15 miljoen mensen in de koffie en dat levert Ethiopië jaarlijks 1 miljard dollar op.

Ongeveer 26% van de bevolking leeft onder de armoedegrens.

KOFFIE UIT ETHIOPIË

Koffie stamt uit Ethiopië en wel uit de provincie Kaffa. Het verhaal gaat dat een herdersjongen ontdekte dat zijn geiten heel actief werden als ze van de koffiestruik hadden gegeten. Monniken van het klooster gebruikten het ook en konden 's nachts beter wakker blijven om te bidden.

Koffie is nog steeds het belangrijkste exportproduct van Ethiopië en de allerbeste kwaliteit komt uit Ethiopië.

TRANSPORT IN ETHIOPIË

Ethiopië ligt nergens aan zee en is dus volledig ingesloten door land. De landgrenzen zijn in totaal 5300 kilometer lang, waarvan die met Soedan en Somalië met elk zo'n 1600 kilometer het langst zijn. De relatie met Eritrea aan de Rode Zee is moeizaam, en ook de verbindingen met de instabiele buurlanden Soedan, Zuid-Soedan en Somalië zijn heel beperkt. Djibouti is het enige stabiele land dat al heel lang de in- en uitgang van de buitenlandse handel van Ethiopië is. Vanaf 1896 is er een spoorlijn aangelegd tussen Djibouti, dat was toen Frans gebied, naar Addis Abeba. Deze lijn was in verval geraakt, maar is in 2016 heropend. Een door de Volksrepubliek China aangelegde spoorverbinding, met een lengte van ruim 750 kilometer, is de eerste moderne geëlektrificeerde spoorweg in Afrika. Een treinreis tussen de twee steden duurt zo'n 10 uur. De haven van Djibouti is de belangrijkste zeehaven voor Ethiopië.

WEETJES OVER ETHIOPIË

De naam Ethiopië werd door de Grieken gegeven. Het betekent 'Het land van de verbrande gezichten'.

Het verhaal gaat dat de eerste keizer van Ethiopië een zoon was van Koning Salomo (van Israël) en Koningin Makeda (van Sheba). Zij kwam namelijk op bezoek in Israël. Dit bezoek staat beschreven in de Bijbel, 1 Koningen 10:1-13. In de Bijbel is het heel kort beschreven, in Ethiopië wordt het verhaal veel uitgebreider verteld en de hele Ethiopische cultuur is gebaseerd op dit verhaal.

De Ethiopisch Orthodoxe Kerk leert officieel dat de originele Ark van het Verbond in Ethiopië staat in de Maria-kapel in Aksum. Het verhaal gaat dat de Ark van het Verbond uit Jeruzalem door de zoon van Salomo en Makeda is ontvreemd en via een lange weg in Ethiopië is beland.

De laatste keizer van Ethiopië was Keizer Haile Selassie. Beweerd werd dat hij afstamde van de eerste keizer van Ethiopië, keizer Menelik. Deze was de zoon van Salomo, de koning van Israël, en de koningin van Sheba. De titel van de keizer was dan ook Leeuw van Juda wat ook zichtbaar was in de toenmalige vlag van Ethiopië.

Ethiopië is het enige land in Afrika dat nooit een kolonie geweest is. Italië heeft geprobeerd om Ethiopië te koloniseren. In 1896 verloor Italië de slag bij Adwa van Ethiopische troepen en moest Italië zich terugtrekken. In 1935 probeerde Italië het weer, maar werd in 1941 door Britse troepen uit Ethiopië verdreven.

Ethiopië is het allereerste land ter wereld waar het Christendom de staatsgodsdienst werd, namelijk 341. De staatsgodsdienst is pas in 1973 opgeheven.

Tijdens opgravingen in Ethiopië zijn veel oude skeletten gevonden, waarschijnlijk de voorouders van de tegenwoordige mensen. Eén bijna compleet skelet is Lucy genoemd.